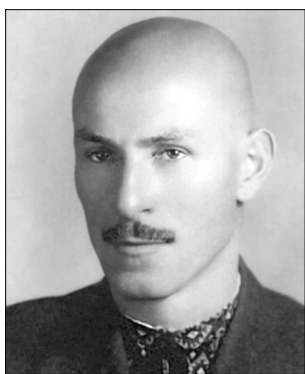

Н. А. Голод, Н. А. Бойко

Наконечний Андрій Михайлович

НАКОНЕЧНИЙ Андрій Михайлович (31. 05. 1905, с. Урмань, нині Бережан. р-ну Терноп. обл. – 15. 09. 1983, Тернопіль, похов. у м. Бережани) – живописець. Чоловік Є. Наконечної. Служив 1926–28 у польс. війську. Створював декорації до вистав драмгуртків. Навч. у приват. школах проф. Гофмана та А. Терлецького при Краків. АМ (1929–33). Спів-автор стінопису церкви Вознесіння Господнього у с. Настасів (нині Терноп. р-ну, 1930–31, кер. групи Д.-М. Горняткевич). Учасник худож. виставок від 1935. На замовлення Андрея Шептицького 1938–39 працював над копіями фресок каплиці Чесного Хреста у Вавел. замку (Краків). Член гуртка «Зарево» (1929–33), Спілки укр. образотвор. мистців (1941–44). Від переслідування краків. ґестапо змушений тікати до Кеніґсберґа (Сх. Прусія, нині Калінінград, РФ). Від 1941 – у Львові, обраний заст. референта пропаганди уряду Укр. держ. правління. 30 червня 1941 був у будинку товариства «Просвіта» у Львові під час проголошення Акта відновлення Української Держави, піднімав нац. прапор на башті Княжої гори. В уряді Я. Стецька займався питаннями культури та мистецтва, розробляв зразки військ. відзнак ОУН. Завдяки попередженню уник арешту ґестапо. Повернувшись у рідне село, працював у каменоломні, лісництві; від 1954 – маляр Бережан. шлях. служби. Від 1958 – у Тернополі. У 1960-і рр. малював майстерно, але до СХ не прийнятий як «не благонадійний». Від 1973 – паралізований. Переслідуваний нім. і рад. владами, не мав можливості виставляти роботи. Посмертні персон. виставки – у Тернополі (1991, 2005), Бережанах (1991, 1994), Львові (2000). Основні галузі – станк. (портрети, пейзажі) і монум. малярство (ікони, розписи церков). На основі традицій візант. мистецтва виробив оригін. манеру іконопису. У творчості переважає ідея незалеж. України.

Фотоілюстрації

Основні твори

«Дерев'яна церква», «Церква у Ворохті», «Різдво», «Квітуча яблуня» (усі – 1930-і рр.), «Автопортрет» (1931; 1943), серія «Краєвиди с. Урмань» (1936–43), «Церква у Дубівцях», «Євангеліє» (обидва – 1939), «Дружина Євгенія» (1942; 1944), «Воскресіння» (1943), «Серет нижче ставу» (1961), «З рідного Урманя», «Тернопіль», «Козак на могилі», «Євангеліє» (усі – 1973–83); ікони – «Різдво Христове» (1938), «Христос», «Св. Ольга», «Мадонна», «Хрест Ісуса Христа», «Св. Ольга та Володимир», «Божа Мати – заступниця Соборної України» (усі – 1939), «Св. Миколай» (1943), «Покрова», «Божа Мати» (обидві – 1944), «Вознесіння», «Хрещення», «Благовіщення» (усі – 1973–83).

Рекомендована література

1. Katalog wystawy wspolczesnej sztuki religijnej. Kraków, 1939;
2. Стецько В. А душі вбити не можуть // ОМ. 1992. № 6;
3. Герета І. Андрій Наконечний // Тернопіль. 1994. № 2–3;
4. Стецько В. Андрій Наконечний: Нові штрихи до біографії // ОМ. 2007. № 3.

Бібліографічний опис:

Наконечний Андрій Михайлович / Н. А. Голод, Н. А. Бойко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-71346>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).